

Phẩm Thứ Ba: **TỬ LƯƠNG BỒ ĐỀ**

*Chư Phật tướng rất tốt
Từ phước khó nghĩ sinh
Nay tôi nói ông nghe
Nương A hàm, Đại thừa
Tất cả phước Duyên giác
Phước Hữu học, Vô học
Phước thế gian mười phương
Phước thế gian khó lường
Phước này gấp mười lần
Được một tướng lông Phật
Chín vạn chín ngàn lông
Mỗi một phước đều vậy
Vô lượng phước như vậy
Sinh tất cả lông Phật
Lại gấp hơn trăm lần
Mới thành một tướng tốt.
Và nhiều lần như vậy
Tướng hảo lần lượt thành
Cho đến đủ tám mươi
Trang sức một tướng lớn
Nhóm phước đức như thế
Thường cảm tám mươi tướng
Hợp lại trăm dần tăng
Cảm Phật một tướng đại
Nhiều phước đức như vậy
Thường cảm ba mươi tướng
Lại tăng gấp trăm lần
Được tướng như trăng tròn.
Muốn được phước lông trắng
Phải gấp ngàn lần nữa
Phước này rất khó gặp
Tướng Nhục kế trên đỉnh
Vô lượng phước như vậy
Phương tiện nói hữu lượng
Trong tất cả mười phương
Nói gấp mười lần đời.
Nhân sắc thân chư Phật*

Còn như đời vô lượng
Hướng Pháp thân chư Phật
Lẽ nào có bến bờ
Nhân thế gian tuy nhỏ
Mà quả lớn khó lường
Nhân Phật đã vô lượng
Có thể lường quả chẳng.
Chư Phật có sắc thân
Đều từ phước hạnh khởi
Còn Pháp thân chư Phật
Do trí tuệ mà thành
Do phước tuệ của Phật
Là chính nhân Bồ đề
Nên mong ông thường hành
Hạnh phước tuệ Bồ đề.
Thành tựu phước Bồ đề
Ông chớ lo chìm đắm.
Với A hàm hữu lý
Thường khiến tâm tin, an
Như mười phương vô biên
Không và đất, nước, lửa
Các chúng sinh có khổ
Nó vô biên cũng vậy.
Chúng sinh vô biên này
Bồ tát nương Đại bi
Từ khổ mà cứu tế
Mong họ vào Niết Bàn
Do phát tâm kiên cố
Đi đứng nằm ngồi biết
Có lúc chợt phóng túng
Vô lượng phước thường chuyển
Phước nhiều như chúng sinh
Hằng chuyển không kể hở
Nhân quả đã tương xứng
Nên Bồ đề chẳng khó
Thời tiết và chúng sinh
Bồ đề và phước đức.
Do bốn vô lượng này

Bồ tát kiên tâm làm
Bồ đề tuy vô lượng
Nhân bốn vô lượng trước
Tu hai hạnh phước, tuệ
Sao bảo là khó được?
Tu hai hạnh phước, tuệ
Như vậy không bến bờ.
Bồ tát thân tâm khổ
Nên mau chóng tiêu trừ
Nào đường ác, đói, khát
Thân khổ, nghiệp ác sinh
Bồ tát thường lìa ác
Làm thiện, khổ không sinh
Nào dục, sân, sợ hãi
Tâm khổ do si sinh
Do nương trí “không hai”
Bồ tát lìa tâm khổ
Nếu chút khổ ập đến
Khó nhẫn, hưởng gì nhiều
Lúc nào cũng không khổ
Có vui, nào khó gì
Trọn chẳng có khổ thân
Giả nói có tâm khổ.
Thương hai khổ thế gian
Nên thường ở sinh tử
Nhờ đó Bồ đề lớn
Người trí, tâm chẳng chìm
Vì diệt ác sinh thiện
Lúc này liên tục tu
Thâm sân và vô minh
Mong ông biết xả, lìa.
Các thiện như không tham...
Cần phải cung kính làm
Do tham sinh ngã quý
Do sân đọa địa ngục
Do si sinh súc sinh
Trái đây, vào trời người
Bỏ ác và tu thiện

Đây là nhân an vui.
Nếu là pháp giải thoát
Do trí bỏ hai chấp
Tượng Phật và tháp miếu
Điện đền cùng chùa viện
Vật cúng dường tối thắng
Ông nên thành tâm dâng
Ngồi trên hoa sen báu
Sắc đẹp rất nhiệm màu.
Tất cả thứ của báu
Ông nên tạo tượng Phật
Chính pháp và Thánh chúng
Dùng thân mau hộ trì
Vàng bạc làm lọng báu
Dâng hiến che tháp Phật
Vàng bạc muôn hoa báu
Ngọc san hô, lưu ly
Đế Thích Thanh Đại Thanh
Kim cương làm tháp báu.
Người thường nói chính pháp
Dùng bốn sự cúng dường
Pháp như Sáu hòa kính ...
Phải thường chuyên tu hành
Cung kính nghe tôn trưởng
Ân cần thờ, hầu hạ
Bồ tát phải nên làm
Chết rồi vẫn cúng dường.
Ở trong chúng ngoại đạo
Chẳng nên thân, thờ lạy
Đối vô tri tin tà
Chớ thờ tri thức ác
A Hàm và Luận Phật
Ghi chép, đọc tụng, giảng
Và ban cấp giấy mực
Ông nên tu phước này.
Trong nước dựng trường học
Nuôi thầy và học sĩ
Dựng cơ nghiệp lâu dài

Để phước tuệ tăng trưởng
Chữa bệnh, xem lịch số
Đều là lập ruộng tốt
Giúp trẻ già bệnh khổ
Có lợi cho nước nhà.
Dựng chùa, sửa đường sá
Đắp đê, hồ, làm nhà
Rồi cung cấp cho họ
Đủ gạo, muối, tương, củi
Với quốc độ lớn nhỏ
Nên dựng chùa, đình, quán
Đường xa thiếu nước uống
Đào ao giếng cấp nước.
Bệnh khổ, nghèo, bơ vơ
Kể ti tiện, sợ sệt
Dùng từ bi thấu nhận
Chuyên tâm lo cho họ
Cho đồ ăn thức uống
Rau trái và thóc gạo
Đại chúng và người cầu
Chưa cho, đừng dùng trước.
Nào giày dép, vải vóc
Gương, quạt và kim chỉ
Đồ ngủ nghỉ, đơm bắt
Để trong chùa, đình, quán
Trái cây, rau gạo muối
Mật đường, sữa, thuốc men.
Phải thường để tâm xét
Lo cầu nguyện, thuốc thang.
Hương thơm, dầu xoa thân,
Đèn đuốc, rau, gạo nếp
Thùng, gàu, dao, búa, rìu
Nên để trong đình quán
Thức ăn và thức uống
Lúa gạo, đường, tương, dầu
Phải để nơi mát thoáng
Hay trong chỗ nước sạch
Những nơi có kiến, chuột

Nếu có để thức ăn.
Phải sai người tin cậy
Ngày ngày phân tán đi
Trước và sau khi ăn
Phải cùng cho quỷ đói
Chó chuột, chim và kiến
Mong ông thường cho ăn
Lúc bệnh dịch, đói khát
Hạn hán và cướp bóc.
Nước thua phải cứu giúp
Mong ông thường thương tưởng
Nông dân gặp mất mùa
Hãy cấp lương, dụng cụ
Tùy lúc mà thu thuế
Nặng, nhẹ phải theo mùa
Giúp đỡ kẻ nợ, nghèo
Ra, vào chớ khinh khi.
Đề phòng, chớ ngủ nghỉ
Tùy lúc tiếp đãi khách
Trong, ngoài nước trộm cắp
Phương tiện khiến dứt ngay
Phải thường khuyên lái buôn
Giữ vật giá thẳng bằng
Ngồi nơi cao phán việc
Phải xét đúng như lý.
Những việc lợi muôn dân
Thường cung kính tu hành
Cần làm gì lợi mình
Như ông thường suy nghĩ
Lợi người làm sao thành
Ông nên gấp nghĩ suy
Nào đất nước gió lửa
Cỏ thuốc và cây hoang.
Như thế hoặc tạm thời
Chịu người khuyên chẳng ngại
Bây bước chợt khởi tâm
Nên bỏ hết của cải
Phước đức Bồ tát thành

Như hư không khó lường
Đồng nữ sắc nghiêm, đẹp
Nhờ bố thí mà có
Nên được Đà-la-ni
Luôn trì tất cả pháp
Yêu, đẹp đủ trang nghiêm.
Cùng tất cả vật dụng
Cho tám muôn đồng nữ
Thuở xưa Phật Thích-ca
Quang minh vô số màu
Y phục, đồ trang nghiêm
Nào hoa hương đều thí
Nương bi tuệ mà cầu
Nếu người lìa duyên này
Với pháp không an lạc
Thì nên ban cho họ
Đủ rồi, sau đừng cho
Độc, cũng phải cho họ
Nếu đó thường lợi người.
Cam lồ chẳng nên cho
Nếu đó tổn hại người
Như rấn cắn tay người
Phật cũng cho trừ khử
Hoặc Phật dạy lợi người
Có khi làm bức não
Chuyên tâm giữ chính pháp
Và người thường nói pháp.
Cung kính nghe, thọ trì
Hoặc thí pháp kẻ khác
Chớ thích người đời khen
Thường vui pháp thoát tục
Lập đức mình thế nào
Với người cũng như vậy
Nghe, đừng cho là đủ
Phải nghĩ, tu thật nghĩa.
Phải báo ơn thầy bạn
Cung kính làm, chớ tiếc
Chớ đọc luận ngoại, tà

Rồi khởi ra tranh luận
Chẳng nên khen đức mình
Mà nên khen đức người
Chớ tìm lỗi người khác
Và tâm ác, hai lưỡi.
Nếu người khác có lỗi
Đúng lý xem, nêu ra
Nếu từ lỗi lầm đó
Người trí quở trách họ
Ta phải lìa lỗi ấy
Mà thường cứu giúp họ
Họ nhục, mình chớ sân
Phải quán ác nghiệp xưa.
Không báo ác với người
Đời sau không chịu khổ
Với người nên làm ơn
Đừng mong họ báo đáp
Chỉ riêng mình chịu khổ
Mong mọi người an vui
Nếu mình giàu có lớn
Đừng sinh tâm tự cao.
Đói khát như ngọc quý
Cũng đừng sinh bi lụy
Giả sử mất ngôi vua
Hoặc chết vì nói thật
Cũng thường nói lời đó
Không lợi thì im lặng
Nói sao, làm như vậy
Mong ông chăm làm thiện.
Nhờ đó tiếng thơm lan
Tự nhiên mình vượt trội
Cần phải chọn lựa kỹ
Sau mới nương lý làm
Chớ tin người rồi làm
Phải tự rõ thật nghĩa
Nếu nương lý làm lành
Tiếng thơm truyền khắp chốn
Vương hầu mãi không dứt

Vua càng thêm giàu, vui
Duyên chết có trăm thứ
Nhân sống lâu không nhiều.
Nhân sống, hoặc duyên chết
Cần phải thường tu thiện
Nếu người thường làm lành
Tất sẽ được an lạc
Xem mình cũng như người
Thiện này vui đầy đủ
Người lấy pháp làm tánh
Thức ngủ thường an lạc.
Trong mộng, thấy việc lành
Do tâm không xấu ác
Nếu người nuôi cha mẹ
Cung phụng bậc tôn trưởng
Kính người tốt, bố thí
Nhẫn nhục, phước thù thắng
Nhỏ nhẹ không hai lữ
Lời thật cùng an vui.
Đây là nhân Đế Thích
Hết thọ, nên tu hành
Do xưa hành chín pháp
Thiên chủ được Đế vị
Thời thời ở pháp đường
Đến nay vẫn như vậy
Một ngày ba bữa thí
Thức ngon ban trăm phần.
Phước chẳng bằng phần trăm
Trong sát na hành từ
Trời người đều thương hộ
Ngày đêm được an vui
Lìa oán giận, độc hại
Hiện quả của làm Từ
Không công mà được của
Đời sau sinh Sắc giới.
Được mười công đức Từ
Nếu người chưa giải thoát
Dạy tất cả chúng sinh

Gắng phát tâm Bồ đề
Đức Bồ tát như núi
Tâm Bồ đề vững chắc
Do tin, lìa tám nạn
Nhờ giới sinh đường lành.
Thường tu Chân như không
Được thiện, không phóng dật
Không nịnh, được niệm căn
Thường nghĩ được Tuệ căn
Cung kính, được nghĩa lý
Hộ pháp, được Túc mạng
Bố thí lắng nghe pháp
Hoặc không cần người nghe.
Mau được như mình thích
Sẽ gặp được chư Phật
Không tham, việc làm thành
Không lận của cải Tăng
Lìa mạn, lên Thượng phẩm
Pháp nhãn, được Tổng trì
Do làm năm điều thật
Và ban điều không sợ
Mắng chửi chẳng làm nhục
Nên được sức thắng lớn.
Bày đèn nơi tháp miếu
Thắp đuốc nơi tối tăm
Cúng đèn dầu thấp sáng
Nên được Thiên nhân tịnh
Lúc cúng dường chư Phật
Mà đánh trống, thổi nhạc
Tiếng hay như kèn, đàn
Nên được Thiên nhĩ tịnh.
Không xoi mói lỗi người
Chẳng chê người thiếu đức
Tùy thuận giữ ý họ
Nên được Tha tâm trí
Nhờ ban bố ghế, xe
Chuyên chở giúp người yếu
Cung kính bậc Trưởng thượng

*Nên được Như Ý thông.
Khiến người nhớ pháp sự
Và nghĩa lý chính pháp
Hoặc tâm tịnh ban pháp
Nên được Túc mạng trí
Do biết nghĩa chân thật
Tính “không” của các pháp
Nên được Thông thứ sáu
Tức là Lưu tận thông.
Tương ứng Bi bình đẳng
Nhờ tu trí Như thật
Nên tự được thành Phật
Thường giải thoát chúng sinh
Nhờ vô số nguyện tịnh
Nên cõi Phật thanh tịnh
Dùng của báu cúng tháp
Nên phóng vô biên quang.
Như vậy nghiệp và quả
Đã biết nghĩa tương ứng
Nên thường tu lợi tha
Tức tự lợi Bồ tát.*
